

החוג ללשון העברית – שנת הלימודים תשפ"ד

כתובת אתר האינטרנט: <http://hebrew-language.haifa.ac.il>

חוג לימודים לב"א (דו־חוגי וחד־חוגי),

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר אוהד כהן

הלימודים לתואר הראשון (ב"א)

מסלול דו־חוגי (103101-23-01) ומסלול חד־חוגי (103102-23-01)

שפה היא אחד האפיונים המרתקים והמופלאים ביותר של בני האדם. הבלשנות – חקר שפות אנוש – וחקר השפה העברית בפרט מהווים מסע מרתק בניסיון להבין ולפענח את מנגנון התפתחותה של השפה, את ההיסטוריה שלה ואת מקומה בחיינו.

כל שפה קשורה קשר עז לתרבות שבה היא מדוברת, וחקר השפה הוא אשנב להבנת התרבות והחברה של המשתמשים בה. העברית בפרט היא שפה חיה ותוססת, בעלת שורשים עמוקים והיסטוריה ייחודית.

החוג ללשון העברית מזמין סטודנטיות וסטודנטים המבקשים להעמיק בנושאים אלו. בחוג ללשון העברית נחקרת העברית מזוויות שונות ומגוונות: חקר השימוש שעושים בני אדם במבעי הלשון (פרגמטיקה וחקר השיח), חקר המשמעויות בלשון (סמנטיקה), חקר הצירופים והמשפטים (תחביר), חקר מבנה המילה (תורת הצורות), חקר צלילי השפה (תורת ההגה) ועוד. החוג ייחודי בהתמקדותו הן בגישות חדשניות לחקר השיח העברי הדבור, הן בחקר לשונות שמיות ויהודיות אחרות ובמקומה של העברית במשפחת הלשונות השמיות. נוסף לכך, נחקרים התהוותה של הלשון העברית והשינויים החלים בה ממבט רב-תחומי בקורסים העוסקים בנקודות ההשקה שבין הלשון ככלי תקשורתי בסיסי לבין תחומי ידע מגוונים כגון תקשורת, סוציולוגיה, מדעי הקוגניציה ומשפטים.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.
2. תלמידים שלמדו בבית ספר ששפת ההוראה בו איננה עברית ושלא נבחנו בבחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית, נדרשים לעמוד בבחינת ידע בעברית (יע"ל) בציון 125.

מבנה הלימודים

המסלול הדו-חוגי

תלמידי המסלול הדו-חוגי חייבים ללמוד לימודי חובה בדרגים 1, 2 ו-3 בהיקף של 36 נ"ז, לימודי בחירה בהיקף של 16 נ"ז ושני סמינריונים בהיקף כולל של 8 נ"ז. כל סטודנט/ית נדרש/ת ללמוד במהלך

התואר הראשון 6 נ"ז (בשני החוגים יחד) במסגרת התוכנית "דרך הרוח", 2-4 נ"ז מתוכן על חשבון נקודות הזכות משיעורי הבחירה בחוג שלנו. תלמידי המסלול הדו-חוגי נדרשים לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסים בחוג, אצל שני מורים שונים. במידת הצורך יידרשו התלמידים ללמוד לימודי עזר באנגלית כדי למלא את חובותיהם באנגלית כשפה זרה.

קורסים מחוגים אחרים (8/52)

תלמידי התואר הראשון שהחלו את לימודיהם בתשע"ט ואילך, נדרשים ללמוד 52 נ"ז בחוג על פי מבנה הלימודים החוגי (קורסי חובה וקורסי בחירה) ו-8 נ"ז מחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח או מפקולטות אחרות.

8 נקודות הזכות יכללו בתוכן את חובת הקורסים מלימודי "דרך הרוח" ולא יהיה בנוסף להן.

המסלול החד-חוגי

תלמידי המסלול החד-חוגי נדרשים להשלים תוכנית לימודים בהיקף של 120 נ"ז. בנוסף ללימודים המחויבים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ"ז), ילמדו תלמידי המסלול החד-חוגי קורסים בחוג מדרגים 2-3 בהיקף של 20 נ"ז (8 שיעורי בחירה בחוג וכן סמינריון נוסף). את יתרת הנקודות ילמדו התלמידים מחוץ לחוג. מתוך 40 נ"ז הנלמדות מחוץ לחוג, על התלמידים ללמוד 6 נ"ז במסגרת התוכנית "דרך הרוח". בסך הכול, יכתבו תלמידים מן המסלול החד-חוגי שלוש עבודות סמינריוניות אצל שלושה מורים שונים בחוג ועבודה סמינריונית אחת במקביל הלימוד שמחוץ לחוג. תוכנית הלימודים מחויבת באישורו של המנחה המלווה מטעם החוג.

משך הלימודים הנורמטיבי בשני המסלולים הוא 3 שנים.

תוכנית "מדעי הרוח הדיגיטליים"

לאחרונה נפתחה תוכנית לימודים יוקרתית לתואר הראשון בתחום חדש ופורץ דרך: מדעי הרוח הדיגיטליים. מדובר בתוכנית ייחודית המאפשרת התעמקות בהישגי רוח ובתרבות האנושית - אך בו בזמן גם בניית קריירה בהייטק. התוכנית הינה דו-חוגית, והיא משלבת לימודים בחוג למערכות מידע ותוכנית לימודים מותאמת בחוג ללשון העברית. יש להירשם במקביל גם בחוג למערכות מידע ולעמוד בתנאי הקבלה של שני החוגים. פרטים נוספים ניתן לראות באתר התוכנית:

<http://dighum.haifa.ac.il/index.php/en>

תואר ראשון דו-חוגי בשילוב עם החוג למדעי הקוגניציה

החל משנת תשע"ט יש אפשרות לשלב את לימודי הב.א. של החוג ללשון העברית עם לימודים בחוג חדש באוניברסיטת חיפה, החוג למדעי הקוגניציה.

מדעי הקוגניציה הוא מדע רב-תחומי המשלב זוויות ראייה ומחקר שונות לגבי תהליכים מנטליים הכוללים תפיסה, למידה, זיכרון, שפה, חשיבה, קבלת החלטות, יצירתיות, רגשות, יחסים בקבוצה ותודעה. התכנים, שיטות המחקר והממצאים מעוגנים במספר תחומים מרכזיים: פסיכולוגיה וחקר התהליכים המאפשרים את התהליכים המנטליים והביטוי ההתנהגותי שלהם, מדעי המחשב (נושאים המתמקדים בהיבטים החישוביים של מערכות אינטליגנטיות), מדעי המוח (היבטים ביולוגיים, פיזיולוגיים ואנטומיים של התנהגות אנושית והרשתות המוחיות העומדות בבסיסן), פילוסופיה (חקירת הנחות ומושגי יסוד, כגון ייצוג מנטאלי, חישוביות, תודעה, תוכן סמנטי) ובלשנות (חקר השפה כמערכת

קוגניטיבית). הייחוד של מדעי הקוגניציה הוא בשילוב של גישות ותוצאות מן התחומים השונים על-מנת לחשוף את התהליכים העומדים בבסיס התופעות המנטליות. לימודי החוג נערכים במסגרת דו-חוגית, כאשר החוג האחר הוא אחד מהחוגים הבאים: פסיכולוגיה, פילוסופיה, מדעי המחשב, ביולוגיה, החוג ללשון עברית. משך הלימודים הוא שלוש שנים.

יש להירשם במקביל גם לחוג למדעי הקוגניציה ולעמוד בתנאי הקבלה של שני החוגים.

תכנית משולבת עם החוג לחינוך המעניקה תעודת הוראה בהוראת עברית

תכנית הלימודים לתעודה בהוראת הלשון העברית והתיכונים בשיתוף עם החוג לחינוך מעניקה ידע חיוני לבעלי תואר אקדמי בתחום, בכל הנוגע להיבטים העיוניים והמעשיים של ההוראה והלמידה, תוך דגש על הפיכת הידע המעשי והעיוני לארגז כלים להוראת הלשון העברית. ההכשרה להוראה מתבצעת בקורסים עיוניים שונים בנושאי חינוך ולשון, לצד התנסות מעשית בבתי ספר נבחרים, בגילאי חטיבת הביניים והתיכון. ההתנסות המעשית כוללת ליווי המעניק הבנה מעמיקה הסוגיות חינוכיות ודרכי הוראה מגוונות עדכניות. תכנית הלימודים מאפשרת ללומדים לרכוש ידע בנושאים כניהול כיתה, קשר עם תלמידים והערכת הלמידה. הבנוס הגדול בתוכנית זו הוא שהיא מתנהלת במקביל לתואר (אין צורך בשנת לימודים נוספת עבור התעודה). תלמיד.ה הלומדים במסלול זה אינם נדרשים לשלם תשלום נוסף על התעודה – היא כלולה במסלול.

בשורה התחתונה מסיימים אחרי שלוש שנים עם תואר ותעודה.